



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2756/23
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлана Павић, председника већа, Александре Лековић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Белић, адвокат из Београда, Косовска 16/1, против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Бирчанинова 5, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 64200/20 од 17.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 64200/20 од 17.11.2022. године у ставу првом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 64200/20 од 17.11.2022. године у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име дуга исплати износ од 75.269,57 динара, са законском затезном каматом од 28.10.2020. године до исплате и износ од 2.222,00 динара са законском затезном каматом од 28.10.2020. године до исплате. Ставом другим изреке пресуде, обавезана је тужена да тужиоцу на име дуга исплати дуговања за период од јуна 2019. године до јуна 2020. године, у појединачно наведеним износима, са законском затезном каматом за сваки месец наведеног периода, како је то ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке пресуде, обавезана је тужена да тужиоцу исплати накнаду штете за период од јуна 2019. године до јуна 2020. године, у износима ближе наведеним у овом ставу изреке, са законском затезном каматом за сваки месец појединачно. Ставом четвртим изреке пресуде, обавезана је тужена да тужиоцу исплати износе ближе

наведене у овом ставу изреке за период од јуна 2019. године, закључно са јуном 2020. године са законском затезном каматом ближе наведеном за сваки месец, а ставом петим изреке пресуде, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у укупном износу од 82.462,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући исту у целости из свих законом предвиђених разлога.

Тужилац је доставио одговор на жалбу тужене.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а у потврђујућем делу није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из става 2 тачка 12 истог члана закона, на коју се наводима жалбе указује, с обзиром на то да у том делу пресуда не противречи ни сама себи ни разлозима који су у погледу битних чињеница изложени на јасан, непротивречан и убедљиви начин.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био активан припадник Војске Србије, све до 31.05.2006. године, када је пензионисан. У време пензионисања тужилац није имао решено стамбено питање и живео је као подстанар све до маја 2019. године, када му је решењем УП 1 бр. 589-2 од 10.05.2019. године, дат у закуп неуређен стан број 13, на четвртм спрату зграде у улици ..., у ... Примопредаја стана извршена је 16.9.2019. године, а приликом предаје стана записнички је констатовано да се предаје стан у неуређеном стању, да у стану нема електричне енергије, као и да се давалац обавезује да измири сва дуговања настала коришћењем стана закључно са датумом примопредаје. Решењем Органа тужене од 26.09.2019. године, тужиоцу је престало право на накнаду дела трошкова за становање закључно са 16.09.2019. године, што се поклапа са датумом предаје стана. Тужилац се дана 14.05.2020. године, обраћао Министарству одбране дописом којим је тражио да се реши проблем који постоји у предметном стану везан за неизмирене дугове настале у периоду пре него што је он уведен у посед стана, а Министарство одбране му је упутило одговор од 04.06.2020. године, у коме су навели да дуг претходног закупца укупно износи 75.269,57 динара и да може да очекује прикључење на струју, с обзиром на то да је закључен уговор о откупу стана. Тужилац је након тога, са Министарством одбране закључио Уговор о откупу предметног стана, дана 12.06.2020. године, па како пре тога није решен проблем са струјом у предметном стану, тужилац је сам 28.10.2020. године, са ЈП “Електропривреда Србије” Београд закључио уговор о гарантованом снабдевању електричном енергијом број 10134205, за стан број 13 на четвртм спрату на адреси ... Истог дана, 28.10.2020. године тужилац је платио дуг претходног закупца у износу од 75.269,57 динара, као и таксу за прикључење бројила у износу од 2.222,00 динара. Решењем Оператера дистрибутивног система ЕПС дистрибуција д.о.о. од 04.09.2020. године, тужиоцу је дато одобрење за поновно прикључење на електричну мрежу. Због

немогућности коришћења предметног стана, који је добио у закуп, тужилац је закључио уговор о закупу стана број 9 на другом спрату у улици ..., са закуподавцем ББ, којим је уговорено да закупни однос почиње да тече од 19.06.2016. године, те да закупнина износи 130 евра у динарској противвредности, месечно, а тужилац је за тај стан плаћао и комуналне услуге по испостављеним рачунима, као и рачуне за електричну енергију, све до 19.06.2021. године. Из исказа тужиоца утврђено је да је био активни припадник Војске Србије до 31.05.2006. године, када је пензионисан, да у тренутку пензионисања није имао решено стамбено питање, па је све до маја 2019. године живео као подстанар, а тада му је од стране Стамбене комисије Министарства одбране дат у закуп стан у улици ..., који је био неусељив. Стан је био у девастираном стању, у истом су се налазиле нечије ствари, није био одржаван, није кречен, није био услован за живот и морао је да се реновира како би у њему могло да се живи, због чега је и даље наставио све до 19.06.2021. године да живи на адреси улице ... у стану закуподавца ББ, јер је у самом записнику о примопредаји стана утврђено да се стан даје у неуређеном стању и да у истом нема електричне енергије.

На основу наведеног, а применом одредби чл. 154 став 1 и 172 ЗОО, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца основан, јер је трпео штету због поступања органа тужене. Одговорност тужене се заснива на неправилном раду њених органа који су у правни промет ставили неусељив стан. По становишту првостепеног суда, тужена тужиоцу није дала у закуп стан у који је одмах по примопредаји могао да се усели, али је након примопредаје стана донела решење од 26.09.2019. године, којим је тужиоцу престало право на накнаду дела трошкова за становање почев од 17.09.2019. године, те је тужилац трпео штету јер је морао да настави да живи као подстанар и користи стан број 13 у улици ..., због чега је суд оценио да тужиоцу припадају сви трошкови које је плаћао на име закупнине, комуналних услуга, утрошене електричне енергије у изнајмљеном стану. Такође, како стан дат од стране органа тужене у закуп па касније и откуп, није био прикључен на електричну мрежу због направљеног дуга претходног корисника, чији је дуг тужилац морао да измири да би му се дозволило поновно прикључење на електричну мрежу, а на чију исплату ни у једном тренутку сам није пристао, нити се обавезао, суд је закључио да му припада и износ који је платио према обрачуну ЕПС-а у износу од 75.269,57 динара и на име таксе за прикључење бројила у износу од 2.222,00 динара. Висину досуђеног износа на име уплате дуга за утрошену електричну енергију за стан број 13 у улици ... суд је утврдио из достављеног прегледа ЕПС-а од 28.10.2020. године за потрошача ВВ и из признанице о уплати таксе за прикључење бројила се види да је тужилац износ од 2.222,00 динара уплатио 28.10.2020. године, а висину трошкова плаћених на име пружених комуналних услуга и утрошене електричне енергије суд је утврдио из достављених рачуна за период од 2019. до 2020. године који су издати на име ББ за стан 13 у улици ... Противправно стање трајало је до 19.06.2021. године када је тужилац завршио реновирање стана, па је тужена дужна да отклони последице. На досуђене износе суд је досудио законску затезну камату за сваки појединачни месец на начин ближе опредељен у изреци пресуде примењујући одредбу члана 277 ЗОО. Приликом доношења одлуке, суд је ценио наводе заступника тужене да уговор о закупу стана који је приложен као доказ није оверен од стране јавног бележника, али сматра да су исти неосновани и без утицаја на другачију одлуку, из разлога што закуп може да се врши и на основу усмених договора два лица, те за форму није потребно да уговор о закупу буде оверен од стране јавног бележника. Суд је утврдио да је неспорно да је између тужиоца као закупца и трећег лица постојао

договор да тужилац као купац користи стан на адреси ... Имајући у виду да је тужилац поднео од 02.12.2021. године повукао тужбу у ставу другом петитума и ставу четвртом петитума, док је на рочишту од 17.11.2022. године повукао тужбу на име закупнине за месец јул и август 2020. године, као и за трошкове на име инфостана и утрошка електричне енергије за јул и август 2020. године, чиме је извршио смањење тужбеног захтева, суд о томе суд није доносио посебно решење, али је имао у виду приликом одлучивања за које месеце досуђује накнаду тужиоцу. Одлуку о трошковима поступка, суд је донео применом одредби чл.153 и 154 ЗПП., па је обавезао тужену да тужиоцу накнади трошкове у укупном износу од 82.462,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате примењујући одредбу члана 277 ЗОО.

По оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је у потврђујућем делу донео правилну и на закону засновану одлуку, па је жалба тужене у том делу одбијена као неоснована, а побијана пресуда потврђена, с тим да разлоге које је за одлуку дао првостепени суд делимично као правилне прихвата и овај суд.

Правилно је првостепени суд обавезао тужену да тужиоцу накнади износ који је платио на име дуга за утрошену електричну енергију, а који дуг је настао у периоду пре примопредаје стана датог тужиоцу у закуп. Наиме, опште правило института стицање без основа регулисано је одредбом чл. 210. Закона о облигационим односима, који прописује да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или закону, стицалац је дужан да га врати, а када то није могуће да надокнади вредност постигнуте користи, а ставом другим да обавеза враћања, односно накнаде вредности, настаје и када се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао. Из наведеног произилази да су одлучне чињенице за враћање стеченог без основа, да је лице стекло одређену имовину на терет другог, те да постоји корелација између обогаћења једног лица и осиромашења другог лица.

У конкретном случају, приликом примопредаје стана који је тужена дала у закуп тужиоцу, записнички је констатовано да се предаје стан у неуређеном стању, да у стану нема електричне енергије, те да се предавалац (тужена), обавезује да измири сва дуговања настала коришћењем стана закључно са датумом примопредаје. Тужена међутим, ову своју обавезу није измирила ни приликом примопредаје, ни након тога у неком разумном року, а на допис тужиоца од 14.05.2020. године, је одговорила да дуг претходног закупца укупно износи 75.269,57 динара и да може да очекује прикључење на струју, с обзиром на то да је закључен уговор о откупу стана. Сходно томе, тужилац је закључењем уговора о гарантованом снабдевању електричном енергијом број 10134205 од 28.10.2020. године и исплатом дуга претходног закупца у износу од 75.269,57 динара, као и таксе за прикључење бројила у износу од 2.222,00 динара, извршио обавезу чији је дужник била тужена, чиме је учинио издатак за њу, па је тужена и на основу члана 218. ЗОО дужна да тужиоцу врати наведени износ. Првостепени суд је правилном применом члана 277 Закона о облигационим односима у вези члана 214 истог Закона, обавезао тужену да тужиоцу на овако досуђени износ исплати и законску затезну камату почев од 28.10.2020. године, као дана плаћања, до исплате.

Како се ни осталим наводима жалбе тужене не доводи у питање правилност првостепене одлуке у наведеном делу, применом одредбе чл.390 Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, изнето становиште првостепеног суда у погледу основаности преосталог дела тужбеног захтева за сада се не може прихватити као правилно, јер је засновано на погрешној примени материјалног права, због чега чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, па пресуда у том делу не садржи јасне и потпуне разлоге о битним чињеницама да би се њена законитост и правилност у том делу могла испитати, чиме је учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се основано жалбом тужене указује, а што је за последицу имало и погрешну примену материјалног права.

Наиме, из приложених писаних доказа несумњиво произлази да је решењем УП 1 бр. 589-2 од 10.05.2019. године, тужиоцу дат у закуп неуређен стан, што је записнички констатовано и приликом примопредаје стана, дана 16.9.2019. године, а што међу странкама и није спорно. Такође, сам тужилац је у датом исказу потврдио да му је од стране Стамбене комисије Министарства одбране дат у закуп стан који је био неусељив, у девастираном стању, да није био услован за живот и да је морао да се реновира како би у њему могло да се живи, а што је он знао и прихватио, јер се на решење о додели није жалио. Сходно наведеном, нејасан је закључак првостепеног суда да се одговорност тужене заснива не неправилном раду њених органа који су у правни промет ставили неусељив стан, јер је тужилац имао сазнање о томе да узима у закуп стан који није био услован за живот, што је и прихватио. Сходно наведеном, остало је нејасно да ли је тужилац, пристајући да узме у закуп неусељив стан, прећутно пристао и да сноси трошкове живота ван тог стана, док исти не буде довео у условно, односно употребљиво стање.

Осим тога, решењем Органа тужене од 26.09.2019. године, тужиоцу је престало право на накнаду дела трошкова за становање закључно са 16.09.2019. године, па је нелогичан и необразложен закључак првостепеног суда да тужиоцу припада накнада трошкова које је имао на име закупнина за период од јуна 2019. до 16.09.2019, у ком периоду је и даље добијао од тужене накнаду за трошкове становања.

Разматрајући даље жалбене наводе тужене, Апелациони суд сматра да пресуда не садржи јасне и потпуне разлоге ни у погледу закључка суда да је тужена дужна да тужиоцу надокнади износе плаћених комуналија (“Инфостана” и електричне енергије) за стан у ..., у коме је живео као купац док није решио проблем прикључења електричне енергије у стану који је добио на коришћење од тужене. Ово с тога што би тужилац и у стану који је добио од тужене у закуп, несумњиво морао плаћати трошкове комуналија и утрошену електричну енергију, па је неразумљив закључак суда да је тужена треба да му надокнади те трошкове и то у пуном износу који је плаћао у другом закупљеном стану.

Осим наведеног, првостепени суд није испитао ни разлоге због којих се тужилац тек у мају 2020.године (8 месеци након пријема предметног стана) обратио туженој са питањем плаћања претходно насталог дуга, нити да ли је у том периоду и на који начин покушавао да реши то питање.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду примедбе на које му је указано овом одлуком, отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка и правилно и потпуно утврдити чињенично стање од значаја за правилну примену материјалног права, тако што ће несумњиво утврдити да ли се у конкретном случају ради о неправилном раду органа тужене и у чему се то огледа, с обзиром на то да је тужилац знао и прихватио да узме у закуп неусељив стан и на решење о додели се није жалио, те да ли је тужилац и сам допринео настанку евентуалне штете уколико се пре маја 2020.године није обраћао туженој у вези плаћања претходно насталог дуга за електричну енергију. Уколико нађе да постоји неки основ одговорности тужене, суд ће имати у виду да је тужиоцу све до 16.09.2019, тужена исплаћивала накнаду за трошкове становања, а такође ће испитати да ли тужиоцу припада пуна накнада за плаћање комуналија за стан у ..., у коме је живео као купац, с обзиром на то да би и у стану који је добио од тужене у закуп морао плаћати трошкове комуналија и утрошену електричну енергију, па ће у зависности од утврђења наведених чињеница, правилном применом материјалног права одлучити о тужбеном захтеву.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, с обзиром на то да иста, сходно одредби члана 165 став 3 Закона о парничном поступку, зависи од коначног исхода спора и успеха странака у њему.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредби чланова 391 и 392 Закона о парничном поступку, а у вези одредбе члана 401 тачка 3 истог закона одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић